

Vlaams
Parlement

stuk **2191** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 30 september 2013 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heren Dirk Peeters, Bart Caron en Hermes Sanctorum
en mevrouw Elisabeth Meuleman

houdende wijziging
van het decreet van 3 april 2009
houdende de organisatie van co-existentie
van genetisch gemodificeerde gewassen
met conventionele gewassen en biologische gewassen,
wat de invoering van ggo-vrije zones
in Vlaanderen betreft

TOELICHTING

Op 4 februari 2005 ondertekenden twintig Europese regio's het handvest van ggo-vrije regio's in Firenze (ggo: genetisch gemodificeerd organisme). De ondertekenaars zetten zich in om maatregelen te treffen om hun landbouw, bevolking en milieu te beschermen tegen ggo's door:

- het proces te bevorderen dat van start ging op 4 november 2003, met de Verklaring van Brussel over ggo-vrije zones;
- specifieke plannen en/of technische regels in te voeren om traditionele en biologische culturen te beschermen tegen ggo's;
- die specifieke plannen en/of regels te herzien op basis van volledige haalbaarheidsstudies die de ecologische, socio-economische en culturele impact van de ggo's analyseren;
- ervoor te zorgen dat die plannen en/of technische regels:
 - 1° de landbouwgebieden die aan bepaalde kwaliteitsnormen voldoen, en de gebieden die onderworpen zijn aan Europese, nationale of regionale regels voor de bescherming van de biodiversiteit, specifieke plaatselijke producten of natuurlijk erfgoed, beschermen tegen mogelijke genetische besmetting door het gebruik van ggo's;
 - 2° specifieke parameters vastleggen om ggo-vrije zones af te bakenen en verder studies te laten uitvoeren naar de mogelijke instelling van schutzones om ggo-vrije zones met een unieke biologische waarde nog beter te beschermen;
 - 3° procedures opstellen om ggo-vrije zones te identificeren, enkel op basis van gemeenschappelijke wetenschappelijke, economische en ecologische methodes, zodat de Europese Unie de resultaten niet als een hindernis kan beschouwen voor de goede werking van de interne markt op gemeenschapsniveau;
 - 4° de Commissie en andere Europese instellingen vragen om sancties in te voeren die de verantwoordelijkheid voor rechtstreekse of onrechtstreekse schade leggen bij diegenen die de schade veroorzaken;
 - 5° erop toezien dat het onderzoek naar ggo's beantwoordt aan de strikte veiligheidsnormen en beperkt blijft tot de gerserveerde zones, en dat de beschrijving en de resultaten van het onderzoek openbaar worden gemaakt;
 - 6° het principe veiligstellen dat zaadsoorten technisch gezien ggo-vrij moeten zijn;
 - 7° het sluiten van internationale akkoorden stimuleren om de beschikbaarheid van ggo-vrije goederen van hoge kwaliteit te kunnen garanderen;
 - 8° de biodiversiteit beschermen door de registratie te stimuleren van lokale variëteiten in de catalogi voor de bescherming van diversiteit, en die soorten gebruiken in de agro-industrie;
 - 9° een akkoord bereiken met de Europese Unie opdat erkenningsprocedures voor nieuwe variëteiten niet enkel rekening houden met het voorzorgsprincipe en ethische criteria, maar ook met de positieve effecten voor de consument en de maatschappij;
 - 10° het netwerk van Europese regio's die deze principes steunen, uitbreiden zodat gemeenschappelijke initiatieven (zoals informatie-uitwisseling, opleiding, onderzoek, lobbywerk bij de Europese instellingen enzovoort) kunnen worden genomen.

Ggo-vrije regio's

Dit voorstel van decreet zet Vlaanderen op weg om zich bij de ggo-vrije regio's aan te sluiten en het Handvest van Firenze te ondertekenen.

Verschillende regio's uit Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië en Oostenrijk sloten zich al aan bij dat netwerk. In 2010 ging het al om 167 ggo-vrije regio's in heel Europa (ook buiten de Europese Unie).¹

In België zijn het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aangesloten.

¹ Zie: <http://www.gmo-free-regions.org/gmo-free-regions/list.html>

Soevereiniteit

Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu, legt de Europese lidstaten op om een co-existentieregeling uit te werken in verband met het samengaan van ggo-landbouwgewassen en conventionele en biologische landbouwgewassen. Impliciet houdt dat in dat lidstaten ggo-teelten kunnen toestaan. Toch kunnen lidstaten nog in andere zin beslissen en ggo-teelten verbieden, als ze dat goed motiveren en aan de Commissie melden.

Sommige Europese lidstaten behouden zich het recht voor om soeverein te beslissen over het al dan niet toelaten van ggo-gewassen op hun grondgebied. Zo blijft Frankrijk de teelt van de genetisch gemodificeerde maisvariëteit MON810 verbieden. De Franse ministers van Landbouw en Milieu lieten dat begin dit jaar weten. Zij leggen daarmee arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie en de Franse Conseil d'Etat naast zich neer. De Franse Regering heeft naar eigen zeggen kennis genomen van die uitspraken, maar handhaaft haar verzet tegen ggo's. Ook andere lidstaten beslisten al tot gehele of gedeeltelijke verboden. In Zwitserland geldt sinds 2005 een moratorium op ggo-planten en -dieren dat loopt tot 2013.

In België beslist de federale overheid over het toestaan van ggo-teelten, na advies van de Belgische Adviesraad voor Bioveiligheid. Zo verleenden toenmalig minister van Landbouw Sabine Laruelle, minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx en staatssecretaris voor Landbouw Melchior Wathelet begin april 2011 een vergunning voor een veldproef met mais gedurende drie jaar.

De regeling in het Waalse Gewest als model

De tekst van het Handvest van Firenze houdt rekening met de bestaande Europese regelgeving.

Het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verklaarden zich ggo-vrij en moesten dat dan ook inpassen binnen de bestaande Europese en Belgische wetgeving.

Het Waalse Gewest heeft daarom een apart artikel opgenomen in het decreet waarin de co-existentie van ggo-gewassen met conventionele en biologische landbouwgewassen geregeld wordt; meer bepaald artikel 28 van het décret relatif à la coexistence des cultures génétiquement modifiées avec les cultures conventionnelles et les cultures biologiques van 19 juni 2008. Op dat decreet verscheen op 27 maart 2009 een uitvoeringsbesluit waarin een en ander verder werd uitgewerkt.

Op deze wijze is het Waalse Gewest erin geslaagd om binnen de klijtlijnen van de Europese en Belgische regelgeving in de mogelijkheid te voorzien om ggo-vrije zones af te bakenen.

Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wil in die richting verordenend optreden (cf. antwoord in het Brusselse Parlement van minister Benoît Cerexhe op een interpellatie van Ahmed Mouhssin betreffende de initiatieven genomen na de ondertekening van het Handvest van Firenze door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op 11 januari 2012).

Een regeling voor Vlaanderen

Om Vlaanderen op weg te zetten om het Europese handvest van ggo-vrije regio's te kunnen onderschrijven, voegt dit voorstel van decreet een paragraaf 3 toe aan artikel 8 van hoofdstuk II. Voorwaarden voor de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, van het decreet van 3 april 2009 houdende de organisatie van co-existentie van genetisch gemodi-

ficeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen. Paragraaf 2 van dat artikel stelt de Vlaamse Regering al in staat om op vrijwillige basis zones te reserveren voor uitsluitend niet-genetisch gemodificeerde rassen. De wijziging stelt voor dat een duurzamer, decretaal karakter te geven.

Deze regeling zal de Vlaamse biolandbouw versterken en kan ook een economische meerwaarde betekenen voor de meer gangbare landbouw.

Dirk PEETERS

Bart CARON

Hermes SANCTORUM

Elisabeth MEULEMAN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In hoofdstuk II van het decreet van 3 april 2009 houdende de organisatie van co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen, wordt aan artikel 8 een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De Vlaamse Regering kan de vrijwillig gesloten overeenkomsten tussen de producenten om een teeltgebied voor een bepaalde soort en periode uitsluitend te bestemmen voor niet-genetisch gemodificeerde variëteiten regelgevende kracht verlenen. De grenzen van een zone die is gereserveerd voor niet-genetisch gemodificeerde variëteiten, worden beschermd met een ruimte die overeenkomt met de isolatieafstand, bedoeld in artikel 3, 6°.

De regering kan voorts bepalen dat een teeltgebied voor een bepaalde soort uitsluitend wordt bestemd voor niet-genetisch gemodificeerde variëteiten indien de teelt van de genetisch gemodificeerde variëteiten ervan op basis van wetenschappelijke argumenten niet verenigbaar wordt geacht met het beginsel van co-existentie, waarbij geen andere maatregel de teelt van gangbare of biologische teelten van een genetisch verenigbare variëteit mogelijk maakt zonder toevallige aanwezigheid van genetisch gemodificeerde planten.

De regering bepaalt de uitvoeringsbepalingen voor de toepassing van dit artikel.”.

Dirk PEETERS

Bart CARON

Hermes SANCTORUM

Elisabeth MEULEMAN